

[Kaj Hansen]

Det er også nødvendigt for at gøre brug af ekspertbistand til vurdering af aftalen.

Jeg vil imidlertid fremdrage de ting, som jeg mener absolut må frem, for at aftalen kan vurderes på en relevant måde. Indledningsvis finder jeg det nødvendigt at resumere et par historiske kendsgerninger.

A. P. Møllers eneretsbevilling af 8. juli 1962 består uindskrænket. Det betyder, at afgiften, som beregnes af værdien på produktionsstedet, udgør 5 pct. de første 5 år og derefter 8½ pct. Det er det, der med rette er kaldt verdens fineste koncession. Forhandlingerne blev ført af daværende minister for offentlige arbejder Kai Lindberg, og koncessionen blev godkendt af regeringen, men den blev aldrig forelagt folketinget. Om det den gang var forbrydelse eller dumhed eller begge dele, får stå hen. I dag må det stå helt klart, at A. P. Møllers eneretsbevilling må vige for en samlet energipolitik til gavn for hele befolkningen.

I 1976 stod regeringen med fine kort på hånden, men brugte dem ikke. Handelsministeriets tilsynsråd havde i en rapport fastslået, at A. P. Møller havde mistet eneretsbevillingen til efterforskning og indvinding af naturgas, fordi en produktion var blevet saboteret. Kammeradvokaten, der blev spurgt, var enig i denne bedømmelse, men regeringen kapitulerede endnu en gang. A. P. Møller beholdt bevillingen også til gassen og fik endda efterforskningsperioden forlænget til 1984. Det er sørgelige historiske kendsgerninger. Det tog et stykke tid, før det med handelsministerens hjælp lykkedes at nå frem til en aftale, men resultatet er ikke til at tage fejl af. Det kan siges helt enkelt: A. P. Møller og de øvrige parthavere, Shell, Chevron og Texaco, har ikke givet noget som helst, men har fået alle krav opfyldt og sikret sig den maksimale profit.

Det kommer også frem, dog med andre ord, i redegørelsen om de samfundsøkonomiske konsekvenser. Her gøres det op, hvad DUC mister ved at sælge til DONG i stedet for at sælge til udlandet:

»Dersom de alternativt opnåede eksportpriser såvel som de eksporterede mængder og de foretagne investeringer ville andrage samme omfang som i kontrakten med DONG, bliver DUCs fortjeneste den samme i de to tilfælde, hvorfor den kan udelades af opgørelsen.«

Her siges med rene ord, at DUC får nøjagtig den pris for gassen, som de kunne have fået ved at sælge den til eksport, og derfor er der ikke noget tab for DUC på denne kontrakt.

Men ikke nok med, at DUC har sikret sig den størst mulige fortjeneste; det er også lykkedes for A. P. Møller og de tre olieselskaber at gardere sig imod, at der på den ene eller anden måde gennem skatter og afgifter bliver pillet ved profitten. Det fastsættes udtrykkeligt i aftalen, at såvel den regulerede basispris som den regulerede bundpris er eksklusive afgifter. Det betyder, at der ikke kan pålægges en særlig salgsafgift eller omsætningskat af den danske stat eller, som der står, af EF-myndigheder. Pålægges der sådanne skatter eller afgifter, som sælger er pligtig at betale, så kan sælger bare lægge dem oven i gasprisen. Det gælder også, såfremt der indføres en forhøjelse af indkomstskatten, som ikke er generel, men f. eks. er en skat, der kun skal opkræves ved råstofudvinding.

For at man kan være helgarderet fra DUCs side, indeholder aftalen yderligere bestemmelser, der siger, at såfremt der kommer prisstoplove og lignende indgreb, der for en periode på over 2 år sætter prisreguleringsmekanismerne ud af kraft, så har sælgerne ret til at opsiges aftalerne.

Af det her nævnte fremgår det klart, hvem det er, der har magten på det skattepolitiske område. Her er det A. P. Møller, der bestemmer. Her er det ikke regeringen og heller ikke folketinget. Jeg tror ikke, at der findes noget land i verden, som på dette område har indgået en så ydmygende aftale, som der her er tale om.

Sidste år var jeg en tur i Holland og fik mange oplysninger om prisudregninger og forskellige beskatningsformer. Jeg skal ikke her gå i enkeltheder, men kan dog oplyse, at i det kapitalistiske Holland slipper monopolerne ikke så billigt. Ved udvinding af gas deltager staten således med 50 pct. Hertil kommer en række afgifter på produktionen og selskabsskatter. Det betyder, at det ikke længere er selskaberne, der får den største gevinst. I 1975 fik monopolerne 1.300 mill. gylden i fortjeneste, mens staten fik 5.000 mill. gylden. Prognosen for 1980 siger 1.600 mill. gylden til monopolerne og 10.000 mill. gylden til staten.